

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
АСПРАНТУРА**

Затверджено
вченою радою
Запорізького національного університету
протокол № __ від _____ 20__ р.
Голова вченої ради, ректор
_____ М. О. Фролов

**МЕТОДОЛОГІЯ ТА МЕТОДИКА ПРОГРАМУВАННЯ
СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
кваліфікація: доктор філософії

Укладач:

Пилипенко Я.С., старший викладач кафедри соціології, кандидат
соціологічних наук

Погоджено:

проректор з наукової роботи

Г. М. Васильчук

проректор з науково-педагогічної роботи

Ю. О. Каганов

зав. відділу аспірантури і докторантури

О. П. Єфіменкова

Запоріжжя 2021

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна, вечірня, заочна форми навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 05 – Соціальні та поведінкові науки	вибіркова
		Цикл професійної підготовки
Змістових модулів – 4	Спеціальність 054 – соціологія	Рік підготовки:
Загальна кількість годин – 120		2-й
		Лекції 16 год.
		Практичні 16 год.
Освітньо-наукова програма соціологія		Самостійна робота
		88 год.
		Вид підсумкового контролю: залік
Рівень вищої освіти: третій (доктор філософії)		

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни є формування навичок створення концептуальних засад дослідження, проектування супровідної документації, оформлення і презентації результатів соціологічного дослідження.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Методологія та методика програмування соціологічного дослідження» є: ознайомитись з структурою програми соціологічного дослідження; опанувати основні методи збору соціологічної інформації; набути навичок складання програми соціологічного дослідження; виробити навички проведення соціологічного дослідження на практиці; розвиток уміння і навичок розв'язувати практичні задачі соціологічних досліджень з використанням методів математичної статистики та з використанням комп'ютерів (ПК): навчання реальним навикам обробки і аналізу зібраних емпіричних даних, використовуючи сучасні комп'ютерно-інформаційні технології. Реалізація цих завдань покликана сприяти формуванню наукового світогляду науковців.

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми аспіранти повинні досягти таких програмних **компетентностей** і **програмних результатів навчання**:

Програмні компетентності	
ЗК1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу нових та комплексних ідей
ЗК2	Здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями, застосовувати їх у практичних ситуаціях
ЗК3	Здатність до формування системного наукового світогляду та загального культурного кругозору
ЗК4	Здатність до критичного мислення
ЗК15	Здатність до особистісного та професійного розвитку
СК1	Знання та розуміння предметної області та змісту професійної діяльності соціолога
СК2	Здатність до засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за спеціальністю соціологія
СК3	Здатність до оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку соціальні та поведінкові науки
СК5	Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у соціології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з соціології та суміжних галузей
СК6	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері соціології, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень
Програмні результати навчання	
ПРН1	Демонструвати системний науковий світогляд та загальний культурний кругозір; володіти техніками і технологіями критичного мислення
ПРН7	Оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичній діяльності; здійснювати абстрактний аналіз, оцінку і синтез нових та комплексних ідей; демонструвати відданість їх розвитку у передових контекстах професійної та наукової діяльності
ПРН18	Знання та розуміння предметної області та змісту професійної діяльності соціолога
ПРН19	Знання основних концепцій соціологічної науки, розуміння теоретичних і практичних проблем сучасного українського суспільства, знання історії розвитку та сучасного стану наукових знань за спеціальністю соціологія
ПРН20	Знання термінології з досліджуваного наукового напрямку соціальні та поведінкові науки та вміння використовувати її
ПРН23	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері соціології, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Сутність та основні поняття програмування соціологічного дослідження

Тема 1. Поняття соціологічного дослідження та його види. Поняття соціологічного дослідження, структура соціологічного знання. Види соціологічного дослідження: розвідкове, описове, аналітичне дослідження. Сутнісна класифікація соціологічного дослідження: сутнісні та не сутнісні дослідження. Суть та зміст поняття «Програмування соціологічних досліджень».

Тема 2. Етапи проведення соціологічного дослідження. Підготовчий (вироблення програми та інструментарію соціологічного дослідження), збір первинної соціологічної інформації, упорядкування та обробка зібраної інформації, аналіз обробленої інформації, підготовка звіту, формулювання висновків, розробка рекомендацій.

Тема 3. Структура соціологічного дослідження. Загальна структура дослідження. Структура специфічно-соціологічного дослідження. Об'єкт соціологічного дослідження. Актуальність об'єкта соціального дослідження. Часова та просторова характеристика об'єкта соціологічного дослідження. Суб'єкт пізнавальної діяльності. Фактори впливу на суб'єкт соціального пізнання. Результат соціологічного дослідження.

Тема 4. Формування кадрового складу для проведення соціологічного дослідження. Склад колективу і функціональні обов'язки працівників при проведенні соціологічного дослідження. Учасники соціологічного дослідження та їх ролі. Основні працівники, що братимуть участь у проекті. Навчання працівників соціологічної служби: базове навчання керівника проекту, супервайзера, інтерв'юєрів, рекрутерів, контролерів, операторів. Супровід інтерв'юєрів, рекрутерів, контролерів під час виконання першого завдання. Атестація працівників, її мета.

Змістовий модуль 2. Підготовка соціологічного дослідження

Тема 5. Замовлення на дослідження. Формування замовлення на проведення соціологічних досліджень: оцінка потреб і запитів замовника, складові пропозиції соціологічної служби, визначення ціни дослідження. Регламентна документація проведення соціологічного дослідження: технічне завдання, договір на проведення соціологічного дослідження, акт здавання-приймання робіт. Складові договору на проведення соціологічних досліджень.

Тема 6. Організація соціологічного дослідження. Етапи польового дослідження. Графік виконання основних робіт. Основні учасники процесу соціологічного дослідження, їх взаємодія. Робота із замовником від «протоколу намірів» до розрахунків за виконану роботу. Етичні проблеми соціологічних досліджень.

Тема 7. Методи збору соціологічної інформації. Метод опитування в соціології. Сутність та види соціологічного опитування. Сутність та методика складання анкети соціологічного дослідження. Основні складнощі проведення соціологічного опитування. Поняття інтерв'ю в соціології. Класифікація видів інтерв'ю, їх характеристика. Основні вимоги до інтерв'юера. Особливості соціологічного спостереження. Сутність соціологічного спостереження. Переваги та недоліки методу спостереження. Види спостережень та їх характеристика. Структура методу спостереження. Метод аналізу документів. Особливості традиційного методу аналізу документів. Зміст контент-аналізу документів. Особливості застосування конвент-аналізу.

Тема 8. Загальна характеристика програми соціологічного дослідження. Поняття програми соціологічного дослідження і її функції. Вимоги до програми соціологічного дослідження. Характеристика основних етапів соціологічного дослідження. Структура програми соціологічного дослідження. Логіка розробки програми соціологічного дослідження. Послідовність дій при розробці програми соціологічного дослідження.

Змістовий модуль 3. Зміст програми соціологічного дослідження

Тема 9. Зміст методологічного розділу програми соціологічного дослідження. Обґрунтування проблеми дослідження. Проблемна ситуація. Класифікація соціальних проблем. Функції проблем. Визначення об'єкта дослідження. Функції визначення об'єкта у соціологічному дослідженні. Виявлення предмета, мети та задач дослідження. Попередній аналіз предмета дослідження. Процедура інтерпретації, основні етапи інтерпретації. Методологічні проблеми процедури інтерпретації. Функції інтерпретації.

Тема 10. Розробка гіпотез щодо конкретного соціологічного дослідження. Гіпотеза - головний методологічний інструмент соціологічного дослідження. Висунення гіпотез дослідження. Вимоги до наукової гіпотези. Вимоги до побудови робочих гіпотез. Класифікація соціологічних досліджень. Роль гіпотези у соціологічному дослідженні.

Тема 11. Особливості методичного розділу програми соціологічного дослідження. Сутність методичного забезпечення дослідження. Компоненти методичного розділу. Передумови використання вибірки. Сутність вибіркового методу, переваги його використання. Зміст та основні категорії

вибіркового методу. Репрезентативність вибірки. Типологія вибіркового відбору та вибіркового методу. Способи відбору досліджуваної сукупності.

Тема 12. Робочий та стратегічний плани дослідження. Стратегічний план соціологічного дослідження. Варіанти стратегічного плану дослідження: пошуковий, аналітичний та експертний. Робочий план дослідження. Структурні компоненти робочого плану соціологічного дослідження.

Змістовий модуль 4. Обробка та інтерпретація соціологічної інформації.

Тема 13. Неспецифічно-соціологічні методи збору інформації. Сутність та становлення методу фокус-груп. Технологія використання методу фокус-груп в соціології. Сутність та особливості використання соціометрії в соціології. Основні категорії та поняття соціометричного опитування. Процедура організації та проведення соціометричного опитування. Характеристика соціометричного інструментарію. Обробка результатів соціометричного опитування. Становлення тестових методик у соціології. Сутність та можливості тестів у соціології. Процедура тестового методу. Класифікація тестів. Організація тестування. Становлення експерименту в соціології. Зміст соціологічного експерименту. Класифікація видів соціологічного експерименту, їх характеристика. Технологія проведення соціологічного експерименту.

Тема 14. Методи обробки соціологічної інформації. Технологія обробки первинної інформації, отриманої в результаті соціологічного дослідження. Види кодування. Методи аналізу та обробки соціологічних даних. Первинні та вторинні методи обробки даних. Ручний та машинний способи обробки даних. Аналіз та подача соціологічної інформації. Процедура узагальнення. Статистичний пакет SPSS, його функції та їх використання для обробки соціологічної інформації.

Тема 15. Інтерпретація і аналіз результатів соціологічних досліджень. Інтерпретація і аналіз результатів соціологічного дослідження. Представлення результатів обробки інформації. Вимоги до рекомендацій. Формулювання висновків і рекомендацій. Надійність соціологічної інформації. Класифікація помилок соціологічного дослідження. Обґрунтованість, стійкість, правильність вимірювання. Систематичні та випадкові помилки. Методи контролю надійності.

Тема 16. Написання звіту і завершення соціологічного дослідження. Організація роботи над попереднім звітом. Вимоги до звіту, його структура. Складання попереднього звіту і його обговорення. Коректування звіту і його затвердження, складання додатків до звіту. Організація і проведення обговорення із замовником результатів соціологічного дослідження. Оформлення закінчення робіт. Завершення соціологічного дослідження.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тематичних розділів і тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л.	практ.	сам. роб.
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Сутність та основні поняття програмування соціологічного дослідження				
Тема 1. Поняття соціологічного дослідження та його види.	7	2	-	5
Тема 2. Етапи проведення соціологічного дослідження.	8	-	2	6
Тема 3. Структура соціологічного дослідження.	7	2	-	5
Тема 4. Формування кадрового складу для проведення соціологічного дослідження.	8	-	2	6
Разом за змістовим модулем 1	30	4	4	22
Змістовий модуль 2. Підготовка соціологічного дослідження				
Тема 5. Замовлення на дослідження.	7	2	-	5
Тема 6. Організація соціологічного дослідження.	8	-	2	6
Тема 7. Методи збору соціологічної інформації.	7	2	-	5
Тема 8. Загальна характеристика програми соціологічного дослідження.	8	-	2	6
Разом за змістовим модулем 2	30	4	4	22
Змістовий модуль 3. Зміст програми соціологічного дослідження				
Тема 9. Зміст методологічного розділу програми соціологічного дослідження.	8	2	-	6
Тема 10. Розробка гіпотез щодо конкретного соціологічного дослідження.	7	-	2	5
Тема 11. Особливості методичного розділу програми соціологічного дослідження.	8	2	-	6
Тема 12. Робочий та стратегічний плани дослідження.	7	-	2	5
Разом за змістовим модулем 3	30	4	4	22
Змістовий модуль 4. Обробка та інтерпретація соціологічної інформації				
Тема 13. Неспецифічно-соціологічні методи збору інформації.	7	2	-	5
Тема 14. Методи обробки соціологічної інформації.	8	-	2	6
Тема 15. Інтерпретація і аналіз результатів	8	2	-	6

соціологічних досліджень.				
Тема 16. Написання звіту і завершення соціологічного дослідження.	7	-	2	5
Разом за змістовим модулем 4	30	4	4	22
Усього годин	120	16	16	88

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ теми	Назва теми	Кіл-ть годин
Змістовий модуль 1. Сутність та основні поняття програмування соціологічного дослідження		
1	Поняття соціологічного дослідження та його види.	2
3	Структура соціологічного дослідження.	2
	Разом за змістовим модулем 1	4
Змістовий модуль 2. Підготовка соціологічного дослідження		
5	Замовлення на дослідження.	2
7	Методи збору соціологічної інформації.	2
	Разом за змістовим модулем 2	4
Змістовий модуль 3. Зміст програми соціологічного дослідження		
9	Зміст методологічного розділу програми соціологічного дослідження.	2
11	Особливості методичного розділу програми соціологічного дослідження.	2
	Разом за змістовим модулем 3	4
Змістовий модуль 4. Обробка та інтерпретація соціологічної інформації		
13	Неспецифічно-соціологічні методи збору інформації.	2
15	Інтерпретація і аналіз результатів соціологічних досліджень.	2
	Разом за змістовим модулем 4	4
Усього годин		16

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ теми	Назва теми	Кіл-ть годин
Змістовий модуль 1. Сутність та основні поняття програмування соціологічного дослідження		
2	Етапи проведення соціологічного дослідження.	2
4	Формування кадрового складу для проведення соціологічного дослідження.	2
	Разом за змістовим модулем 1	4

Змістовий модуль 2. Підготовка соціологічного дослідження		
6	Організація соціологічного дослідження.	2
8	Загальна характеристика програми соціологічного дослідження.	2
	Разом за змістовим модулем 2	4
Змістовий модуль 3. Зміст програми соціологічного дослідження		
10	Розробка гіпотез щодо конкретного соціологічного дослідження.	2
12	Робочий та стратегічний плани дослідження.	2
	Разом за змістовим модулем 3	4
Змістовий модуль 4. Обробка та інтерпретація соціологічної інформації		
14	Методи обробки соціологічної інформації.	2
16	Написання звіту і завершення соціологічного дослідження.	2
	Разом за змістовим модулем 4	4
Усього годин		16

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ теми	Назва теми	Кіл-ть годин
Змістовий модуль 1. Сутність та основні поняття програмування соціологічного дослідження		
1	Поняття соціологічного дослідження та його види.	5
2	Етапи проведення соціологічного дослідження.	6
3	Структура соціологічного дослідження.	5
4	Формування кадрового складу для проведення соціологічного дослідження.	6
	Разом за змістовим модулем 1	22
Змістовий модуль 2. Підготовка соціологічного дослідження		
5	Замовлення на дослідження.	5
6	Організація соціологічного дослідження.	6
7	Методи збору соціологічної інформації.	5
8	Загальна характеристика програми соціологічного дослідження.	6
	Разом за змістовим модулем 2	22
Змістовий модуль 3. Зміст програми соціологічного дослідження		
9	Зміст методологічного розділу програми соціологічного дослідження.	6
10	Розробка гіпотез щодо конкретного соціологічного дослідження.	5

11	Особливості методичного розділу програми соціологічного дослідження.	6
12	Робочий та стратегічний плани дослідження.	5
	Разом за змістовим модулем 3	22
Змістовий модуль 4. Обробка та інтерпретація соціологічної інформації		
13	Неспецифічно-соціологічні методи збору інформації.	5
14	Методи обробки соціологічної інформації.	6
15	Інтерпретація і аналіз результатів соціологічних досліджень.	6
16	Написання звіту і завершення соціологічного дослідження.	5
	Разом за змістовим модулем 4	22
	Усього годин	88

8. ВИДИ КОНТРОЛЮ І СИСТЕМА НАКОПИЧЕННЯ БАЛІВ

№ змістового модуля	Вид контролю	Кіл-ть балів
ПОТОЧНИЙ		
1	<i>Обговорення проблеми:</i> Навчання працівників соціологічної служби	5
	<i>Творча робота</i> «Порівняння видів соціологічного дослідження»	5
	<i>Тест № 1.</i> Структура соціологічного дослідження	5
2	<i>Обговорення проблеми:</i> Етичні проблеми соціологічних досліджень	5
	<i>Творча робота:</i> «Складання договору на проведення соціологічних досліджень»	5
	<i>Тест № 2.</i> Методи збору соціологічної інформації	5
3	<i>Обговорення проблеми:</i> Роль гіпотези у соціологічному дослідженні	5
	<i>Творча робота:</i> Здійснити теоретичну, логічну та емпіричну інтерпретацію ключових понять дослідження на обрану тему	5
	<i>Тест № 3.</i> Робочий та стратегічний плани дослідження	5
4	<i>Обговорення проблеми:</i> Надійність соціологічної інформації	5
	<i>Творча робота:</i> «Розробити інструкція щодо оформлення звіту соціологічного дослідження»	5
	<i>Тест № 4.</i> Методи обробки соціологічної інформації	5
	<i>Разом:</i>	60
ПІДСУМКОВИЙ		
	Відповідь на 2 питання білету (по 5 балів за кожне)	10

	Підсумковий тест у системі Moodle: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=13778	10
	<i>Захист</i> індивідуального дослідницького завдання (розробка програми соціологічного дослідження).	20
	Разом:	40
	Усього	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

<i>За шкалою ECTS</i>	<i>За шкалою університету</i>	<i>За національною шкалою</i>
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)
C	75 – 84 (добре)	
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)
E	60 – 69 (достатньо)	
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)	

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ до змістового модуля 1

1. Богдан О. Що варто знати про соціологію та соціальні дослідження. Київ: Дух і Літера, 2015. 380 с.
2. Вербець В.В. Методологія та методика соціологічного дослідження : навчально-методичний посібник. Рівне : РДГУ : Інститут соціальних досліджень, 2008. 231 с.
3. Загальна соціологія: підруч. для студентів ВНЗ / за ред. М. І. Пірен. Київ: Персонал, 2014. 477 с.
4. Калашнікова Л. В. Організація діяльності соціологічних служб : навч. посіб. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2016. 192 с.

5. Лукашевич, М. П., Туленков М. В. Соціологія: загальний курс. 7-ме вид. Київ: Каравела, 2018. 408 с.
6. Сірій Є. Соціологія : загальна теорія, історія розвитку, спеціальні та галузеві теорії : навч. посібник. Київ : Атіка, 2007. 480 с.
7. Соціологія: терміни і поняття. Навчальний енциклопедичний словник довідник / за заг. ред. В.М. Пічі. Львів : Новий світ – 2000, 2019. 658 с.

до змістового модуля 2

1. Гоманюк М. А. Інтерв'юер у масовому опитуванні : кишеньковий навчально-методичний посібник. Херсон : Гілея, 2013. 84 с.
2. Лепський М. А. Якісні методи соціального прогнозування: методологія, методика, практика: підруч. для вищ. навч. закл. Запоріжжя: КСК-Альянс, 2016. 440 с.
3. Мазурик О. В., Єрескова Т. В., Никифорова Н. О. Методологія та методи соціологічних досліджень: практикум. Донецьк: Східний видавничий дім, 2011. 232 с.
4. Монастирський Г. Л. Теорія організації : підруч. Тернопіль : ТНЕУ, 2014. 288 с.
5. Паніотто В., Харченко Н. Методи опитування: підручник. Київ : Києво-Могилянська академія, 2017. 342 с.
6. Сапелкіна О.В., Чепурко Г. І. Емпірична соціологія: курс лекцій. Київ: Простір-М, 2018. 268 с.
7. Сучасні методики контент-аналізу: навчальний посібник / За заг. ред. Костенко Н., Батаєвої К., Іванова В. Київ : Кондор, 2018. 256 с.

до змістового модуля 3

1. Вербець В.В. Методологія та методика соціологічного дослідження : навчально-методичний посібник. Рівне : РДГУ : Інститут соціальних досліджень, 2008. 231 с.
2. Горбачик А.П. Методологічні проблеми порівняльних соціологічних досліджень. *Вісник Київського університету. Серія Соціологія. Психологія. Педагогіка.* № 12-13. 2002. С. 7-10.
3. Ковтуненко Е.С. Методологічні проблеми соціологічного дослідження трансформаційних процесів. *Вісник КНУ ім.Т.Шевченка. Соціологія. Психологія. Педагогіка.* Вип.19. Київ : ВПЦ «Київський університет». 2003. с.10-13.
4. Панина Н. В. Технология социологического исследования. Киев: Ин-т социологии НАН Украины, 2001. 277 с
5. Соціологія: основи загальної, спеціальних і галузевих теорій / М. П. Лукашевич, М. В. Туленков, Ю. І. Яковенко. 4-те вид. Київ: Каравела, 2018. 544 с.
6. Dillman D. A., Smyth J. D., Christian L. M. *Internet, Mail and Mixed-Mode Surveys.* Hoboken: Wiley, 2009. 512 p.

7. Gerring J. Social Science Methodology: A Unified Framework (Strategies for Social Inquiry). Cambridge: Cambridge University Press, 2012. 518 p

до змістового модуля 4

1. Бекешкіна І.Е. Підготовка підсумкових документів за результатами соціологічних досліджень. URL: http://isoc.com.ua/school/Bekeshina_sociolog_documents.pdf
2. Вербець В.В. Методологія та методика соціологічного дослідження : навчально-методичний посібник. Рівне : РДГУ : Інститут соціальних досліджень, 2008. 231 с.
3. Паніотто В.І., Максименко В.С., Харченко Н.М. Статистичний аналіз соціологічних даних. Київ: Видавничий дім “КМ Академія”, 2004. 270 с.
4. Телейко А.Б., Чорней Р.К. Математико-статистичні методи в соціології та психології: навч. посіб. Київ : МАУП, 2007. 424 с.
5. Циба В.Т. Математичні основи соціологічних досліджень: кваліметричний підхід. Київ : МАУП, 2002. 248 с.
6. Якісні дослідження в соціологічних практиках: навч. посіб / за ред. Н.Костенко, Л.Скокової. Київ: ІС НАНУ, 2009. 400 с.
7. Anne M. Cronin Mobility and Market Research: Outdoor Advertising and the Commercial Ontology of the City. Mobilities, 2008. Volume 3. P. 95-115.